

» Titaan Thijssen «

Theo Thijssen, de schrijver van 'Kees de Jongen', wie kent 'm niet?

Hommage aan de raspedagogen Kobald de Brouwer, Wilhelmina Bladergroen en Theo Thijsen

Ik werkte bij een melkboer, daarna bij een echte boer te Halfweg, ook werkte ik als drankbezorger en als magazijnbediende en witgoedbezorger bij de V&D, als schoenen-verkoper bij Hoogenbosch en als verhuizer bij Büch, als PTTpostbesteller en ook als havenwerker in de Amsterdamse Haven bij het VCK en als hotelhuisknecht bij het Centraal Hotel Leidschebosje en bij Grand Hotel Krasnapolsky. Ook als turnleraar op de Da Costaschool en zaalhockeycoach voor KLM-ers en volleybalcoach voor de mensen van de HEMA. Maar ja, wat moet je nu worden Gijs? Het werd iets met kinderen. Ik startte op een school voor kinderen met lom (leer-en-opvoedingsmoeilijkheden). Het was de eerste lomschool van Nederland, genaamd de Kobald de Brouwerschool in de Eerste Keucheniusstraat, opgericht in 1950 door de bekende orhopedagoge mevrouw Kobald de Brouwer. In Groningen ontstonden ook dat soort scholen, geanimeerd door Wilhelmina Bladergroen. En in de Jordaan hadden we de illustere boekenschrijver annex schoolmeester Theo Thijssen die zich bekommerde over de achterblijvers. Alle drie bemerkten dat bepaalde kinderen niet lekker mee konden komen met de leerstof en dat, als je ze persoonlijk benaderde, wat meer op huisbezoek ging en wat extra les gaf (remedial teaching), ze steeds beter presteerden.

Gijssie, ex-lomschoolmeester

Standbeeld van Theo Thijssen in Amsterdam (Brouwersgracht/Lindengracht)

Bron <https://www.johancopier.nl/blog/biografie-over-theo-thijssen-1>

'Barend Wels', Thijssens eerste boek over een onderwijzer die al worstelend probeert het vak onder de knie te krijgen.

Bron <https://www.johancopier.nl/blog/biografie-over-theo-thijssen-1>

Uitgaven van *Kees de jongen* (de eerste uitgave dateert uit 1923)

<https://www.theothiijssmuseum.nl/het-museum/tentoonstellingen-archief/2015-2020/item/169-tussen-artisten-nieuwe-ooster-theo-thijssen-in-amsterdam-oost-januari-oktober-2017>

De Theo Thijssenschool voormalig Westerstraatschool Westerstraat 297
Bron <https://vanberkelbeelden.pictures/beeldhouwers/fred-carasso/theo-thijssen/>

<https://beroepseer.nl/blogs/expo-lastpakken-voor-de-klas-wordt-heropend-door-paula-van-manen-in-theo-thijssen-museum/>
<https://www.theothiijssmuseum.nl/het-museum/nieuws/item/179-bloemenhulde-aan-onsterfelijke-theo-thijssen>

TheoThijssen MUSEUM

Het 'Theo Thijssenmuseum' in de Eerste Leliedwarsstraat 16

Bron <https://www.theothijssmuseum.nl/het-museum/nieuws/item/179-bloemenhulde-aan-onsterfelijke-theo-thijssen>
<https://www.theothijssmuseum.nl/>
https://www.youtube.com/watch?v=qyY_thgafXI

Het grijze kind is een roman over een vroegwijs kind; een kind met de blik van een grijsaard; een kind dat al veel beleefd heeft; een kind met die onbestaanbare voorlijkheid van begrip. 'Met een ironische, onthullende blik ziet het grijze kind het dwaze burgermansmilieu waarin het opgroeit. Zijn scherpe observaties werden genoteerd door Theo Thijssen, wiens geestige pen er een boek van maakte dat al tientallen jaren velen in ons land dierbaar is en stellig nog duizenden nieuwe vrienden maken zal.' - Simon Carmiggelt 'Het grijze kind is in het oeuvre van Thijssen een uitzonderlijk boek en ook in de literatuur kent het zijn weerga niet.' - T. van Deel 'Het is een meesterlijk, geestig, gemeen boek én het boek waar Thijssen zélf het meest om gaf.' - Guus Kuijer 'Voor mij mag Theo Thijssen zeker om dit boek de literatuurgeschiedenis in.' - Kees Fens

Kees de Jongen, mét strips. Zonder enige twijfel is dit daarmee de mooiste uitgave ooit van dit beroemde boek. Al meer dan honderd jaar geleden schreef Theo Thijssen zijn beroemdste boek, dat nog onverminderd veel wordt gelezen, door alle generaties. Want inmiddels kent iedereen wel Kees Bakels, de belangrijkste jongen die er ooit heeft bestaan. Er kwam ook een prachtige beeldroman van uit, getekend door Dick Matena, die er zelf over zei: 'Dit is het beste wat ik ooit gemaakt heb.' Ruim tweehonderd illustraties daaruit zijn nu door Matena bewerkt en ingekleurd voor deze nieuwe uitvoering van Kees de jongen. Zonder enige twijfel is dit daarmee de mooiste uitgave ooit van dit beroemde boek. Theo Thijssen werd geboren in de Jordaan, als zoon van een jonggestorven schoenmaker. Hij werd zelf onderwijzer, schrijver, vakbondsbestuurder en zelfs Tweede Kamerlid. In 2023 verscheen de biografie Theo Thijssen (1879-1943). Schrijver, schoolmeester, socialist door Peter-Paul de Baar. Dick Matena ontving in 1986 de Nederlandse Stripschapsprijs en in 2003 de Vlaamse Staatsprijs voor het beeldverhaal. Behalve Kees de jongen maakte hij beeldromans van onder meer Reves *De avonden* en Elsschots *Kaas*.

Kees de Jongen / de film

Kees de Jongen / de beeldroman

Theo Thijssen

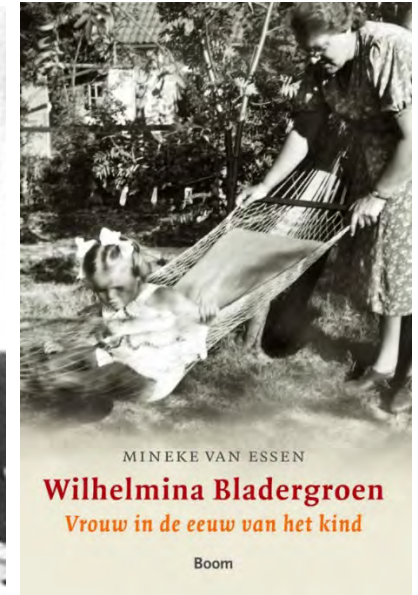
↓ Het boek 'het taaie ongerief' ↓

https://www.dbnl.org/tekst/thij006taai01_01/thij006taai01_01_0027.php

Theodorus Johannes (Do) Thijssen (Amsterdam, 16 juni 1879 - aldaar, 23 december 1943) was een Nederlands schrijver, onderwijzer, socialistisch politicus en esperantist. Zijn bekendste boek is *Kees de jongen* (1923), dat in

de Amsterdamse Jordaan speelt. De vroegere Staatsprijs voor kinder- en jeugdliteratuur (de P.C. Hooftprijs voor kinderboeken) heet sinds 1988 de Theo Thijssenprijs. Niet omdat Thijssen vooral een kinderboekenschrijver zou zijn (alleen *Jongensdagen* schreef hij voor een zo jong publiek), maar wel omdat hij in zijn vaak sarcastische recensies van kinder- en jeugdliteratuur een strenge literaire (dus niet morele) norm voor het genre formuleerde. In zijn geboortehuis aan de Eerste Leliedwarsstraat 16 werd in 1995 door de jonge Stichting Theo Thijssen het Theo Thijssen Museum geopend. Sloop van het geboortehuis was in 1988-1989 ternauwernood voorkomen door een actie van deze stichting, sterk gesteund door vele prominenten, onder wie vooral PvdA-Kamerlid en oud-wethouder Jan Schaefer, columnist/cineast Jan Vrijman en journalist Geert Mak zich inzetten. In 2004 bestelde De Nieuwe Ooster bij kunstenaar Jan Wolkers het Theo Thijssenmonument. De stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) zette in 2007 Thijssens roman *De gelukkige klas* centraal in haar actie Nederland Leest, bedoeld om de gedachtewisseling over gezamenlijk gelezen boeken te bevorderen. Net als — in 2006 — *Dubbelspel* van Frank Martinus Arion, werd het gratis aangeboden aan alle leden van openbare bibliotheken in Nederland, maar bovendien werd het nu uitgedeeld aan alle havo/vwo 4 klassen in het middelbare onderwijs. Overall in het land organiseerden bibliotheken lezingen over Thijssen en dit boek. Het Theo Thijssen Museum wijdde in 2008 een speciale expositie aan Thijssen en zijn ideeën over het onderwijs. Ook is de pabo van de Hogeschool Utrecht in Utrecht vernoemd naar Thijssen (Het Theo Thijssen Instituut), een locatie van de Hogeschool van Amsterdam (het Theo Thijssenhuis) is eveneens vernoemd naar Thijssen, evenals lagere scholen in Amsterdam, Assen, Zutphen, Sappemeer en Vlissingen. De Theo Thijssenschool kreeg in 1947 een gevelsteen van Thijssen gemaakt door Fred Carasso; de school verhuisde (met gevelsteen) in 1987 naar Anjeliërsstraat 157. Bron:

https://nl.wikipedia.org/wiki/Theo_Thijssen

PROFESSOR ORTHOPEDAGOGIEK DOCTOR WILHELMINA BLADERGROEN (1908-1983)

Bladergroen, Wilhelmina Johanna, orthopedagoge (Amsterdam 12-7-1908 - Glimmen (Gr.) 25-12-1983). Dochter van Willem Frederik Bladergroen, kantorboekhandelaar, en Hendrika Maria Bruchner. Zij had één pleegzoon. 'Ik geloof niet dat ik mijn kindertijd erg prettig heb gevonden', zei Wilhelmina Bladergroen later. Zij voelde zich vaak eenzaam: ze was ruim negen toen haar broer werd geboren, en haar ouders hadden door hun muzikale liefhebberijen - vader zong en moeder speelde piano - weinig tijd voor haar. Als het aan de ouders had gelegen, was 'Mien' Bladergroen zich, na het behalen van het diploma gymnasium-A aan het Amsterdamse Barlaeusgymnasium, op de muziek gaan toeleggen. De turnlessen die zij als jong meisje volgde, deden haar echter kiezen voor de MO-opleiding lichamelijke opvoeding. Aangezien de financiële middelen hiervoor ontbraken, volgde ze de avondopleiding, overdag met bijlessen klassieke talen het benodigde geld verdienend. In 1930 slaagde zij voor de akte en

werd ze gymnastieklerares op enkele gemeentelijke scholen in Amsterdamse volks-buurtten. Naast haar werk ontplooipte Wilhelmina Bladergroen spoedig verschillende activiteiten: zo behaalde zij de sportinstructiediploma's zwemmen, roeien en atletiek en was ze werkzaam op het bredere terrein van het jeugdwerk. Als lerares kwam Bladergroen met veel sociale ellende in aanraking, wat een sterk maatschappelijk engagement bij haar wakker riep. Zij was onder andere betrokken bij de oprichting van het Vrijzinnig Christelijk Jeugdwerk en bij de inrichting van een tehuis voor de opvang van jonge werklozen. Tevens gaf ze les aan de Amsterdamse School voor Maatschappelijk Werk. Deze verschuiving in belangstelling naar de jeugdproblematiek bracht Wilhelmina Bladergroen ertoe alsnog een universitaire studie te volgen. In 1932 ging zij - als een der eerste vrouwen in deze richting - aan de Universiteit van Amsterdam psychologie studeren, wat toen alleen mogelijk was in het kader van de studie wijsbegeerte. Haar leermeesters werden prof. H.J. Pos voor filosofie, prof. G. Révész voor het tweede hoofdvak psychologie en prof. Ph.A. Kohnstamm voor het bijvak pedagogiek. Elk van hen zou een grote invloed op haar denken uitoefenen. Als werkstudente bleef ze tot 1934 gymnastieklessen geven. In dat jaar werd zij docente aan het Nutsseminarium voor Paedagogiek van de Universiteit van Amsterdam. Na het kandidaatsexamen gaf zij tevens les aan de Opleiding van Montessori-Leerkrachten te Utrecht. De Duitse bezetting verstoortte Wilhelmina Bladergroens toekomstplannen. In versneld tempo voltooide zij haar studie. Op 6 juli 1940 behaalde zij haar doctoraal in de psychologie. Een baan bij het departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, die haar reeds lang in het vooruitzicht was gesteld, ging niet door, omdat zij weigerde zich eerst in Duitsland te laten bijscholen. Bladergroen betrok toen in Amsterdam een vierkamerappartement en vestigde er zich als zelfstandig kinderpsychologisch-pedagogisch adviseur. In 1941 begon zij hier ook een schoolklasje met enkele kinderen die les kregen van een onderwijzeres en door haar in hun leermoeilijkheden werden begeleid. Bladergroen deed dit geheel op eigen kosten, omdat ze geen subsidie van de bezettingsautoriteiten wilde ontvangen. De toeloop uit het hele land werd in 1943 zo groot dat zij tevens een internaat met onderzoekspraktijkruimte inrichtte en een apart gebouw huurde als onderkomen voor een school, bestemd voor kinderen met leer-

en opvoedingsmoeilijkheden: het zogeheten LOM-onderwijs. In de laatste oorlogsjaren kon Wilhelmina Bladergroen financieel het hoofd nauwelijks nog boven water houden. Zelf zat zij, wegens het verborgen houden van onder meer joodse kinderen op het internaat, enige tijd gevangen in het kamp Vught. Na haar vrijlating - wegens 'Lagerunfähigkeit', als gevolg van een ongeval, kort voor haar arrestatie - slaagde zij er slechts met moeite in met kinderen en personeel de hongerwinter door te komen. Aan het einde van de bezetting zag zij zich zelfs gedwongen haar inrichting alsnog te sluiten. In augustus 1945 werd voor de financiële nood een oplossing gevonden door de stichting Psychologisch-Paedagogisch Instituut 'Amsterdam' in het leven te roepen. Hierin bracht Wilhelmina Bladergroen zowel haar eigen praktijk als de LOM-school en het internaat onder. Essentieel in de opzet van het Instituut was de behandelingswijze van schoolkinderen die in hun ontwikkeling waren achtergebleven en stoornissen vertoonden op het gebied van de sensori-motoriek. Bladergroen gebruikte hiervoor de aan de Amerikaanse psychologie ontleende term 'remedial teaching'. Intussen was en bleef de financiering van het Instituut een punt van voortdurende zorg. De hoop dat de gemeente Amsterdam deze zou overnemen, werd op het laatste moment de bodem ingeslagen, waardoor Wilhelmina Bladergroen zich opnieuw gedwongen zag les te geven aan verschillende onderwijsinstellingen. De onophoudelijke zorg voor het Instituut deed haar in 1947 ook een huwelijksaanzoek afwijzen. 'Het is er niet van gekomen', zei ze later, 'bij wat ik al allemaal had, kon ik geen gezin meer hebben'. Wel had zij een pleegkind: de zoon van een tijdens de bezetting omgekomen vriendin, die zij vanaf zijn zevende opvoedde. Intussen groeide Wilhelmina Bladergroens reputatie als betrouwbare diagnostica en ervaren kinderpsychologe, die blijk gaf van een onvermoeibare werkkraft: 'In werken altijd helpend', luidde haar devies. Steeds vaker werd er voor advies en hulp een beroep op haar gedaan. Niet iedereen kon zich overigens met haar pedagogische doen en denken verenigen. Haar leermeester Révész bijvoorbeeld brak met haar, zodat ze bij hem dus niet kon promoveren. Pos bleef zich daarentegen positief opstellen ten opzichte van haar werk. Bladergroen omringde zich met enkele medische adviseurs: de kinderarts Ph.H. Fiedeldij Dop, de kinderpsychiater Th. Hart de Ruyter en de oogarts Christina Janse-Stuart. Het werden

vrienden voor het leven, met wie zij vele vruchtbare wetenschappelijke discussies voerde. Doordat Bladergroens belangstelling in de eerste plaats op de praktijk was gericht, had ze nog weinig gepubliceerd en van een dissertatie was het helemaal niet gekomen. Hoewel dit feit wel voor zekere aarzeling zorgde, vormde het uiteindelijk geen obstakel om Bladergroen in augustus 1949 te benoemen in het nieuw gecreëerde ambt van lector in de kinderpsychologie aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Bij haar benoeming lag het in de bedoeling dat Wilhelmina Bladergroen onderwijs en praktijk zou combineren door de oprichting van een universitair Pedologisch Instituut. Hiertegen rezen echter bezwaren vanuit de medische faculteit, waarna Bladergroen opnieuw de oplossing zocht in een privé-praktijk voor de klinische behandeling van kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden. In 1956 opende Bladergroen een tweede LOM-school - na die in Amsterdam - in het nabijgelegen Eelde. Zes jaar later volgde de oprichting van de Stichting Instituut voor Remedial Teaching te Groningen, waarin elementair en voortgezet buitengewoon onderwijs waren samengebracht. Aldus kon toch de door Bladergroen zozeer gewenste samenhang tussen theorie en praktijk - ofschoon niet allebei in universitair verband - worden verwezenlijkt. In haar werk was Wilhelmina Bladergroen intussen steeds verder opgeschoven van de kinderpsychologie, haar eigenlijke leeropdracht, naar de orthopedagogiek. In 1959 besloot de Groningse universiteit voor dit vak een extraordinariaat in te stellen, waarop zij, na te zijn gepromoveerd, zou kunnen worden benoemd. Naast de vele praktische werkzaamheden buiten haar strikt universitaire taak - advisering van ouders en kinderen, voorlichting en kennisverspreiding via bijeenkomsten en congressen - had Bladergroen zich inmiddels tot een vruchtbaar schrijfster ontwikkeld. Haar vele artikelen over de biologisch-psychologische behandeling van kinderen ontbeerden evenwel een duidelijke ordening binnen een theoretisch concept. Bovendien lieten zuiver wetenschappelijke publicaties voorsnog op zich wachten. De promotiedwang werd tot een steeds grotere last. Het voor haar bedoelde extraordinariaat bleef zodoende vacant. In 1965 werd er een oplossing gevonden, toen de pas opgerichte faculteit der Sociale Wetenschappen in Groningen zich bereid verklaarde over het niet-gepromoveerd zijn van Wilhelmina Bladergroen - intussen een nationaal en internationaal erkende

autoriteit - heen te stappen, waarna in oktober 1966 haar benoeming tot gewoon hoogleraar in de opvoedkunde van het afwijkende kind volgde. Ruim tien jaar lang zou Bladergroen in Groningen leiding geven aan het onderwijs en onderzoek in de orthopedagogiek, aanvankelijk - tot 1 september 1968 - nog in combinatie met het onderwijs in de kinderpsychologie. In tegenstelling tot haar collega's in de orthopedagogiek bleef Bladergroen in de eerste plaats praktisch gericht. Haar medewerkers stimuleerde ze zich vooral met de hulpverlening bezig te houden. Later zou ze hierover opmerken het steeds als haar opdracht te hebben gezien de orthopedagogiek 'niet te laten droogzwemmen in theoretische postulaten', maar deze studie te verlevendigen door toegang te zoeken tot de praktijk (*Nooit òf-òf, altijd èn-èn* [Afscheidscollege] (Groningen 1978) 17). Ook buiten de universiteit droeg Wilhelmina Bladergroen haar denkbeelden uit. Met tomeloze energie trok zij het land door als pleitbezorgster voor de rechten van het kind in de samenleving, in het bijzonder wanneer dat in zijn normale lichamelijke en geestelijke groei was geremd. Fel keerde zij zich tegen maatschappelijke ontwikkelingen die een vrije ontplooiing van het kind in de weg stonden, zoals hoogbouw en het opgroeien in flats, het drukke verkeer dat buitenspelen belemmerde, televisiekijken dat passiviteit veroorzaakte, en crèches en peuterspeelzalen, omdat ouders de plicht hadden zelf hun kinderen zorgvuldig te begeleiden. Veel waarde hechtte Bladergroen aan kinderspel en goed speelgoed. In 1958 behoorde zij tot de medeoprichters van de International Council for Children's Play. De laatste jaren van Wilhelmina Bladergroens universitaire loopbaan verliepen niet geheel zonder problemen, omdat het werk haar door de explosieve toename van het aantal studenten orthopedagogiek - van zes naar zeshonderd in de loop van tien jaar - in feite boven het hoofd was gegroeid. Bladergroens persoon en ideeën bleven omstreden. Weliswaar nam zij door haar hulpvaardigheid velen voor zich in, maar anderzijds kon zij ook slecht tegen kritiek en toonde ze zich zeer star in haar opvattingen. Strijdlustig als ze was, ging ze daarom, ook nadat zij op 1 september 1978 met emeritaat was gegaan, door met het bestrijden van misverstanden en het opheffen van weerstanden dienaangaande. Voor Wilhelmina Bladergroen stond haar werk steeds op de eerste plaats. Aan een sociaal leven kwam zij nauwelijks toe. Haar kennissenkring was beperkt, en slechts af en toe permitteerde ze

zich een bezoek aan een concert. Haar leven lang heeft Bladergroen zich in dienst gesteld van het welzijn van het kind. In het bijzonder wat de hulpverlening aan kinderen met opvoedings- en leerproblemen betreft, heeft zij pionierswerk verricht. Voor hen ontwikkelde zij didactische en therapeutische methoden en stichtte ze instituten en scholen. Bladergroen mag dan ook een van de grondleggers van de universitaire orthopedagogiek en de **‘wegbereidster van het LOM-onderwijs in Nederland’** worden genoemd. Bron:

<https://biografieportaal.nl/recensie/het-leven-van-wilhelmina-bladergroen/>

NB: Nog in de oorlog start ze een praktijk voor remedial teaching (RT) die uitgroeit tot **de eerste lom-school van Nederland!**

Zie ook: <https://www.canonlo.nl/biografie/51550>

.....

Bladergroen over het belang van bewegen

<https://www.youtube.com/watch?v=vazO26uhjHg>

ook leuk: <https://www.youtube.com/watch?v=cOv2vH6e0EY>

↓ **oude Gijssiecolumns over het onderwijs** ↓

<https://www.theobakker.net/nieuwsblad/wk06.html>

<https://www.theobakker.net/nieuwsblad/wk08.html>

<https://www.theobakker.net/nieuwsblad/wk09.html>

<https://www.theobakker.net/nieuwsblad/wk10.html>

<https://www.theobakker.net/nieuwsblad/wk12.html>

<https://www.theobakker.net/nieuwsblad/wk14.html>

<https://www.theobakker.net/nieuwsblad/wk16.html>

©

Gijsbreght geeft les.